

JUDr. Milan Müller, Ph.D., LL.M.

**Katedra mezinárodního práva
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická**

Posudek oponenta o diplomové práci pana Marka Nového „Komparace právní úpravy kupní smlouvy v České republice a Velké Británii“

Porovnání úpravy kupní smlouvy v českém právním řádu a (pravděpodobně) v anglickém právním řádu je nepochybně zajímavé téma, které si diplomant vybral ke svému bádání, byť zde máme pro mezinárodní kupní smlouvu již přibližně třicet let závaznou přímou úpravu představovanou Vídeňskou úmluvu OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, která byla zveřejněna ve Sbírce zákonů jako sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 160/1991, (dále jen „CISG“). Vzniká zde tedy otázka, zda přítomnost CISGu nemůže znamenat oslabení významu a upozadění právních úprav kupní smlouvy v jednotlivých právních řádech, které se aplikují na závazkové vztahy, v nichž není obsažen mezinárodní prvek, resp. které se aplikují na závazkové vztahy s mezinárodním prvkem, pokud na ně odkáží kolizní normy mezinárodního práva soukromého. Je škoda, že si autor diplomové práce tuto otázku nepoložil hned v jejím úvodu a současně ji i nezodpověděl.

Jinak lze konstatovat, že diplomantem předložená diplomová práce je vhodně rozdělena celkem do pěti kapitol, zahrnujících i obvyklý a nezbytný úvod a velmi precizně zpracovaný závěr, přičemž stěžejní prostřední tři kapitoly jsou potom dále rozděleny na další části. První základní kapitola označená „Vymezení kupní smlouvy“ se dle všeobecného očekávání především věnuje vymezení kupní smlouvy a jejím běžným znakům a dále i procesu uzavírání kupní smlouvy. Úpravě vzájemných práv a povinností smluvních stran kupní smlouvy, tj. prodávajícího a kupujícího, je pak věnována druhá základní kapitola diplomové práce, která se zaměřuje na věcnou úpravu těchto otázek. Tato kapitola nese v diplomové práci označení „Práva a povinnosti stran“. Třetí a poslední základní kapitola s označením „Odpovědnostní vztahy“ pojednává, jak lze vytušit, o vzájemných odpovědnostních vztazích mezi prodávajícím a kupujícím.

Autor diplomové práce ji v samotném závěru doplnil o přehled/seznam použité literatury v členění na „Knihy“, „Online zdroje“ a rovněž „Judikaturu“, s čímž se bohužel nesetkáváme u všech prací tohoto charakteru.

Diplomant si dle svého vlastního vyjádření klade v předkládané diplomové práci za cíl především upozornit na zjištěné shody a odlišnosti úpravy kupní smlouvy v českém právním řádu a (pravděpodobně) v anglickém právním řádu.

V prvním odstavci na straně 2 diplomové práce pak její autor čtenáři sděluje, že je v každé kapitole diplomové práce nejprve pojednáno o úpravě v českém právu a následně o úpravě v právu Velké Británie (?), avšak aniž by na tomto místě anebo kdekoliv jinde v celé diplomové práci vysvětlil, co si lze konkrétně pod pojmem „právo Velké Británie“ představit, resp. jaké veškeré právní systémy právo Velké Británie pro účely zpracování této diplomové práce zahrnuje. Je nutné si totiž uvědomit, že právo Velké Británie jako ucelený právní řád neexistuje, nýbrž je rozděleno do čtyř systémů, k nimž patří: anglické právo, velšské právo, severoirské právo a skotské právo, a proto měl autor diplomové práce hned v jejím úvodu uvést, jaký konkrétní právní systém byl předmětem jeho zkoumání a porovnávání.

Při zpracování této diplomové práce diplomant vhodně zvolil především analytický přístup doprovázený metodou synchronní komparace.

Za důležité považuji u této diplomové práce také vyzdvihnout, že její autor ji doplnil o rozsáhlý poznámkový aparát a při jejím zpracování se neomezil pouze na dostupnou českou literaturu, ale rovněž čerpal z literatury zahraniční. V souvislosti s použitým poznámkovým aparátem však nemohu přejít bez povšimnutí, že pro doložení znění určité právní úpravy diplomant čerpal a odkazoval na internetové stránky jako na stránky s dostupným závazným zněním zákonů (srov. např. poznámku pod čarou č. 8), což určitě není z pohledu právní závaznosti takových pramenů nejvhodnější přístup.

Určitě si dále rovněž velmi cením toho, jak jsem již částečně nastínil výše, když jsem odkazoval na seznam soudních rozhodnutí, resp. judikaturu, že se diplomant při jeho bádání opírá i o příslušná rozhodnutí soudu, např. na str. 9 odkaz na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2262/2013 či na rozsudek téhož soudu sp. zn. 30 Cdo 4504/2007 anebo na rozsudek ve věci Howell v. Coupland na straně 12 či na rozsudek ve věci Brogden v. Metropolitan Railway Co. na straně 15, přičemž bych příště diplomantovi doporučoval, aby u dvou naposledy uvedených zahraničních příkladů byla připojena i bližší identifikace obdobná identifikaci, která byla připojena u výše citovaných rozsudků Nejvyššího soudu ČR.

U takto rozsáhlé práce se lze samozřejmě setkat i s některými drobnými formálními nedostatky, přičemž bych chtěl poukázat pouze na některé. V posledním odstavci na straně 1 diplomové práce se setkáme s prvním formálním nedostatkem: „... *Jedním z dílčích cílů je pak také vedle kupní smluvní smlouvy komparovat rovněž odpovědnostní nároky, které ...*“. Další formální nedostatek je pak možné např. nalézt na str. 15 diplomové práce: „... *Žádný jiný úkon nebyl ze strany ...*“, na straně 22 diplomové práce: „... *, které proto navrhovateli uvede v odpovědi na nabídku. ...*“, v druhém odstavci na straně 50 diplomové práce: „... *Navíc nelze opomenout již zmíněnou skutečnost, že i běžný spotřebitel či uživatel věci, který obvykle ...*“ či konečně v druhém odstavci na straně 56 diplomové práce: „*Dílčím cílem pak bylo vedle kupní smlouva komparovat rovněž odpovědnostní nároky, které s ní mohou ...*“. Přiznám se, že mi není naprosto zřejmé, proč k těmto nedostatkům vůbec dochází, když v dnešní době existují četné funkce v počítačových programech pro kontrolu správnosti psaní textu v různých jazycích.

Ve vztahu k věcné stránce zpracování diplomové práce mám, jak lze z pochopitelných důvodů očekávat, rovněž nějaké poznámky a podněty pro diplomanta k zamyšlení, které uvádím níže.

V rámci II. kapitoly „Vymezení kupní smlouvy“ diplomové práce, která se, jak z jejího označení vyplývá, věnuje vymezení kupní smlouvy, diplomant v druhém odstavci na straně 4 v části II.1 „Podstatné části kupní smlouvy“ uvádí, že k podstatným náležitostem kupní smlouvy dle českého práva patří mj. jiné ujednání o kupní ceně. Této otázce se posléze ještě věnuje např. na konci strany 5 v téže kapitole a části diplomové práce. Má tomu být rozuměno tak, že bez ujednání kupní ceny, je kupní smlouva dle českého právního řádu neplatná? Bohužel z textu diplomové práce není zcela zřejmé, zda je kupní smlouva uzavřená bez určení kupní ceny platná či nikoliv, a to ani ve vztahu k českému právnímu a ani ve vztahu (pravděpodobně) k anglickému právnímu řádu. Autor diplomové práce vnáší do svých závěrů např. i další nejasnost, čímž ještě více prohlubuje nejistotu čtenáře diplomové práce, když uvádí na konci strany 6 diplomové práce: *„Opomenout nelze ani fakt, že pokud ve smlouvě není žádným způsobem stanoveno, jaká cena má být za věc zaplacená, popř. jak se určí, ze zákona plyne, že má být zaplacená „přiměřená“ cena.“*. Tato problematika, tzn. problematika platnosti a závaznosti kupní smlouvy bez určení kupní ceny, musí být autorem diplomové práce během její ústní obhajoby postavena najisto.

Dále pak diplomant hned na začátku strany 5 v části II.1 „Podstatné části kupní smlouvy“ II. kapitoly „Vymezení kupní smlouvy“ diplomové práce sděluje, že zákon obecně nestanoví žádné přesné požadavky, jak mají být smluvní strany v souladu s českým právním řádem v kupní smlouvě vymezeny, aniž by např. zaujal odpovídající postoj k ustanovení § 435 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „občanský zákoník“)? Dále pak autor diplomové práce uvádí tamtéž: *„Výjimkou jsou například případy, kdy dochází ke koupi nemovité věci, u které je sepsována veřejná listina. ...“*. Rozumí se tím snad, že u kupní smlouvy sepsané jako veřejná listina nemusí být smluvní strany jakkoliv identifikovány? I k tomuto závěru by se měl diplomant v průběhu ústní obhajoby diplomové práce vyjádřit.

Aniž by se autor diplomové práce opět zamyslel např. nad dopady aplikace výše uvedeného ustanovení § 435 občanského zákoníku či relevantních ustanovení zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, který jednoznačně stanoví požadavky identifikace, dochází na straně 19 diplomové práce k následujícímu závěru: *„... Rozhodující je tedy fakt, že strany musí být jednoznačně identifikovatelné, nicméně ze zákona ani v České republice ani ve Velké Británii výslovně neplyne, jakým způsobem je identifikaci nutné provádět a záleží tudíž především na konkrétních okolnostech každého případu. ...“*. S tímto zjednodušením představeným autorem diplomové práce skutečně nemohu zcela souhlasit a očekávám, že diplomant poskytne během ústní obhajoby diplomové práce bližší upřesnění.

V souvislosti s pojednáním o případě Jones v. Daniel na straně 24 diplomové práce diplomant dochází k závěru, že i nepodstatná změna původní nabídky představuje protinabídku, přičemž lze dále dovozovat z textu diplomové práce, že změnu kupní ceny považuje autor diplomové práce za méně významnou a tudíž nepodstatnou. Celou část pojednání týkajícího se přijetí či nepřijetí nabídky pak uzavírá takto: *„... Na druhou stranu nelze opomenout, že i v České republice je změna nabídky standardně vnímána jako nová nabídka, tudíž ačkoliv možná výklad není v některých otázkách tak striktní, nejsou rozdíly příliš zásadní, neboť podobná situace se může poměrně snadno stát i v České republice.“*. Diplomant by měl v této souvislosti při ústní obhajobě zcela určitě vysvětlit, jak je možné s těmito jeho závěry přistupovat k ustanovení § 1740 odst. 3 občanského zákoníku?

Diplomant by samozřejmě měl během obhajoby diplomové práce zaujmout jednoznačné stanovisko, jaký právní systém Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku byl předmětem jeho zkoumání a porovnávání, tzn. zda předmětem jeho zkoumání a porovnávání bylo anglické právo, velšské právo, severoirské právo a skotské právo?

Konečně by se měl autor diplomové práce zamyslet nad významem a přínosem jeho diplomové práce pro vědu mezinárodního práva soukromého, pokud paralelně existuje přímá úprava obsažená v CISGu.

Sledovaným cílem předložené diplomové práce bylo porovnat právní úpravu kupní smlouvy, jak ji známe v českém právním řádu a (pravděpodobně) v anglickém právním řádu, což, lze konstatovat, se jejímu autorovi podařilo naplnit. Velmi výstižný je samotný závěr diplomové práce, který naprosto přehledně shrnuje výsledky dosaženého zkoumání autora diplomové práce. Rovněž i připojené resumé v anglickém jazyce je velmi dobře strukturované a poskytuje ucelenou představu o obsahu předložené diplomové práce.

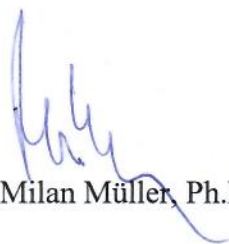
V této souvislosti je opakovaně nutné vyzdvihnout, že autor diplomové práce využil i zahraniční prameny, což je obzvláště v předmětu mezinárodního práva soukromého významné a v neposlední řadě i nutné.

Celkové hodnocení předložené diplomové práce i bez ohledu na některé zjištěné nedostatky, které mohou být bezesporu případně odstraněny v rámci ústní obhajoby, je velmi dobré. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti

d o p o r u č u j i ,

aby autorovi diplomové práce bylo umožněno tuto diplomovou práci nazvanou „Smluvní odpovědnost v mezinárodní silniční přepravě“ ústně obhájit a bylo mu uděleno ohodnocení velmi dobře.

V Praze dne 21. května 2020

JUDr. Milan Müller, Ph.D., LL.M.